

Стратегія Сталого Розвитку міста Олександрія - на шляху до досягнення Цілей Сталого Розвитку ООН до 2030 року

Міжнародний круглий стіл з такою назвою відбувся у місті Олександрія 14 липня 2016 року.

Проведенню цього Круглого столу передувало декілька важливих подій.

15 березня 2016 року Академія публічно-приватного партнерства провела одноденний тренінг «Планування модернізації міської інфраструктури на засадах державно-приватного партнерства в контексті реалізації Стратегії Сталого розвитку ООН до 2030 року» для членів Комітету стратегічного планування та розвитку міста Олександрія - представників міськвиконкому та міської ради міста, а також місцевого бізнесу. Тренінг було присвячено новим підходам до планування

розвитку міст в контексті Цілей Сталого Розвитку (ЦСР) до 2030 року, що були схвалені в вересні 2015 року Організацією Об'єднаних Націй, та за які, разом з іншими країнами світу голосувала й Україна. Протягом дня учасники навчання ознайомилися з теорією та практикою розроблення стратегічних програм; методологією визначення індикаторів виконання таких програм в контексті досягнення ЦСР; роллю інфраструктурного розвитку у реалізації ЦСР та можливостями інкорпорації інфраструктурних проектів у стратегії розвитку міст. Коротко обговорили роль

державно-приватного партнерства у забезпеченні сталого розвитку, ознайомилися з окремими прикладами успішного досвіду щодо реалізації програм розвитку міст на засадах публічно-приватного партнерства. За результатами наполегливої праці, у тому числі щодо аналізу бачення представників міста стосовно ідеології розроблення проекту Стратегії розвитку міста до 2030 року в контексті нового порядку денного до 2030 року ООН, було вирішено піти нетрадиційним для України шляхом до розроблення стратегічних програм розвитку міст, а саме – розробити принципово новий документ – Стратегію **Сталого Розвитку** міста до 2030 року в системі координат Цілей Сталого Розвитку до 2030 року. Розроблення проекту цього документу доручили Академії публічно-приватного партнерства.

Другою важливою подією на шляху до розроблення Стратегії Сталого Розвитку міста стала участь мера Олександрії Степана Цапюка, Президента Академії публічно-приватного партнерства проф. Ірини Запатріної та секретаря міської ради м. Шостка Олени Кравченко у Міжнародному форумі з публічно-приватного партнерства «Впровадження Глобальної Стратегії ООН до 2030 року щодо Сталого Розвитку через ефективні

публічно-приватні партнерства», який відбувся 30 березня – 1 квітня 2016 року у Штаб-квартирі Європейської Економічної Комісії ООН (ЄЕК ООН) у м. Женева (Швейцарія). Представники України виступили на пленарному засіданні Форуму в рамках панелі, організованої Міжнародним Центром Компетенції ЄЕК ООН «Публічно-приватне партнерство для міст» (м. Барселона, Іспанія), з доповіддю «Як публічно-приватне партнерство може допомогти містам України вирішити їх нагальні проблеми». У доповіді було представлено проблеми, з якими сьогодні зіткнулися невеликі

міста України, та окреслені можливості, що відкрилися для стратегічного розвитку міст в умовах реформи децентралізації в Україні.

З високої трибуни ЄЕК ООН представники України повідомили присутніх про початок розроблення стратегій Сталого Розвитку своїх міст (Олександрії та Шостки) в контексті Цілей Сталого Розвитку, зокрема Цілі 11 «Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст та населених пунктів».

Протягом Форуму представники Олександрії та Шостки провели численні переговори з його учасниками – представниками міжнародних організацій та успішних міст світу. Найбільш ґрунтовна зустріч відбулася з виконавчим директором Міжнародного Центру Компетенції ЄЕК ООН «Публічно-приватне партнерство для міст Євою Буфі.

С. Цапюк повідомив Є. Буфі про розпочату містом роботу із розроблення Стратегії Сталого Розвитку міста до 2030 року на засадах принципів нового порядку денного ООН.

Сторонами була досягнута домовленість про співпрацю у розробленні та реалізації цієї стратегії, а також про вивчення можливостей щодо участі міжнародних експертів, залучених Центром Компетенції ЄЕК ООН, у її обговоренні. Попередньо домовилися про експертну місію до м. Олександрія у липні 2016 року.

За час, що минув з участі української делегації у міжнародній конференції, Академією публічно-приватного партнерства за активної участі фахівців міста було розроблено нову інноваційну Стратегію Сталого Розвитку міста Олександрія до 2030 року, попередньо обговорено та погоджено її з представниками місцевої влади, бізнесу та громадськості міста, проведено додатковий тренінг безпосередньо у місті Олександрія з питань, що безпосередньо стосуються здійснення перших кроків з реалізації цього документу. Стратегія була переведена на англійську мову та направлена на експертний розгляд до Міжнародного Центру Компетенції ЄЕК ООН «ППП для міст».

Розглянувши та вивчивши цю Стратегію до України й, зокрема, у Олександрію приїхали міжнародні експерти. До делегації увійшли: виконавчий директор Міжнародного Центру Компетенції ЄЕК ООН Європейської Економічної Комісії ООН “Публічно-приватне партнерство для міст” (Барселона, Іспанія) **Єва Буфі**; директор з якості міського розвитку міста Сан-Кугат (Іспанія) **Віктор Мартінез**, експерт ЄЕК ООН з телекомунікацій та побудови розумних міст (Женева, Швейцарія) **Марсело Гарсія**; експерт з консультування міст (Doxa Consulting, Іспанія) **Марія Галіндо**.

13 липня 2016 року делегація відвідала Посольство Іспанії в Україні. На зустрічі з торговим аташе Посольства Хайме Рамон Фернандес Санчесом було обговорено питання співробітництва міжнародних експертів з містом Олександрія у напрямку просування Стратегії Сталого Розвитку міста та залучення до її реалізації іспанських приватних компаній.

14 липня 2016 року у мерії міста Олександрія відбувся Міжнародний Круглий стіл з обговорення Стратегії Сталого Розвитку міста за участю представників міської адміністрації та міськради, членів Комітету стратегічного планування та розвитку міста Олександрія, керівництва міст Світловодськ та Шостка.

На заході було широко презентовано Стратегію Сталого розвитку міста, розроблену Академією публічно-приватного партнерства, метою якої є трансформація Олександрії у Стале та Розумне (Smart) місто у розумінні Цілей Сталого Розвитку ООН 11 (Сталі та Розумні Міста) та 17 (Глобальне Партнерство для Сталого Розвитку).

У доповіді з цього питання Президент Академії проф., д.е.н. **І. Запартіна** наголосила, що при розробленні та обговоренні Стратегії Академія спиралася на такі принципи щодо здійснення гармонізації стратегічних документів соціально-економічного розвитку до ЦСР, як: встановлення чітких вимірюваних показників досягнення цілей та завдань стратегії відповідно до індикаторів, встановлених Цілями Сталого Розвитку; інклюзивність (широке залучення до реалізації ЦСР приватного бізнесу та суспільства як на рівні міста, так і на рівні міжнародної спільноти); підвищення обізнаності та інституційної спроможності публічної влади та бізнесу з цих питань.

І. Запатріна зазначила, що розроблена Стратегія є важливою не лише для міста Олександрія. Базуючись на цьому документі планується відпрацювати методологію трансформації міст у Сталі та Розумні в умовах, що склалися в Україні, та розповсюдити набутий досвід як в нашій країні, так і за її межами. Зазначене дасть змогу українським містам перейти від “стратегій – декларацій” до “стратегій практичних дій й зрозумілих суспільству результатів”.

Орієнтація Стратегії Сталого Розвитку Олександрії на Цілі Сталого Розвитку ООН забезпечить можливість українським містам працювати в єдиній системі координат з міжнародним співтовариством та бути зрозумілими нашим партнерам і колегам з усього світу, які наполегливо працюють в рамках нового порядку денного до 2030 року, орієнтованого на потреби людини, планети та на процвітання.

Окремо було обговорено питання необхідності розроблення в межах реалізації Стратегії Міського Інфраструктурного Плану та запровадження практики використання таких планів як механізмів реалізації стратегій розвитку міст в Україні.

Виконавчий директор Центру «ППП для міст» **Єва Буфі** виступила з доповіддю на тему «Трансформація міст у Розумні та Сталі в контексті досягнення Цілей Сталого Розвитку: кращі міжнародні практики та можливості застосування їх в Україні». Вона ознайомила присутніх з діяльністю та перспективними планами ЄЕК ООН та Міжнародних центрів Компетенції ЄЕК ООН, зокрема, Центру «ППП для міст» щодо досягнення Цілей Сталого Розвитку до 2030 року. Є. Буфі звернула увагу присутніх на важливість стратегічного планування, комплексного погляду на розвиток міста, використання сучасних управлінських практик та інноваційних бізнес моделей, додержання відкритості та прозорості, а також розвитку публічно-приватного партнерства для побудови Сталих та Розумних міст.

Є. Буфі підтримала стратегічний підхід, закладений у розробку Стратегії Сталого Розвитку Олександрії та дала деякі рекомендації щодо її реалізації.

Серед позитивних факторів для успішної реалізації Стратегії експерт відзначила такі, як бажання мера та його команди просувати «нову Олександрію» в Україні та за її межами, а також гарне розташування міста та позитивні напрацювання міської адміністрації у сфері надання громаді публічних послуг.

Є. Буфі підтримала необхідність розроблення Міського Інфраструктурного плану, спрямованого на досягнення стратегічних пріоритетів міста до 2030 року. Базуючись на аналізі як успішних, так і негативних прикладів підготовки та реалізації суспільно значимих інфраструктурних проєктів в світі, експерт звернула увагу на ті питання, які є важливі для врахування в процесі розроблення та реалізації Міського Інфраструктурного Плану м. Олександрії. На її думку, для забезпечення сталого розвитку міста необхідні приватні інвестиції – реалізувати амбіційну Стратегію розвитку міста лише за кошти державного та місцевого бюджетів не є можливим. При підготовці Міського Інфраструктурного Плану необхідно виокремити одну – дві найбільш перспективні сфери для міста; зосередитися на створення навколо них кластерів та просування їх в Україні й за її межами. Однією з таких пріоритетних сфер може стати комплексна реконструкція та термомодернізація будівель бюджетної сфери.

Єва Буфі повідомила присутніх, що у листопаді в Барселоні відбудеться друга міжнародна конференція ЕЕК ООН з питань розвитку Сталих та Смарт-міст та запросила для участі у цьому заході представників міст, що брали участь у Круглому столі.

У своєму виступі директор з якості міського розвитку міста Сан-Кугат **Віктор Мартінез** ознайомив присутніх з досвідом реалізації стратегічного плану розвитку містом Сант-Кугат, яке визнано Сталим та Розумним та має найнижчі показники щодо безробіття в Іспанії. У 90-х роках в місті проживало лише 34 тис. осіб. Сьогодні у місті вже 86 тис. мешканців, серед них 17 тис. студентів та 50 тис. працюючих осіб. Середній вік мешканців міста – 36 років, 25% - у віці менше ніж 18 років. 34% мешканців міста мають вищу освіту, 91% домогосподарств приєднані до Інтернету. Все це стало можливим завдяки реалізації Стратегії розвитку міста, спрямованої на забезпечення його привабливості для проживання й ведення бізнесу.

У місті запроваджено прозору, комплексну та засновану на сучасних інноваційних технологіях модель управління територією, яка об'єднує у собі управління всіма публічними послугами, що надаються мешканцям громади. В місті реалізовано План дій щодо переходу до Сталої Енергетики, створено сприятливі умови для інновацій та екологічно безпечних технологій.

В. Мартінез ознайомив присутніх з проектами, які було реалізовано у місті на засадах державно-приватного партнерства: організацією збору та перероблення побутових відходів, а також контролю за якістю послуг у цій сфері; перехід на енергоефективне та розумне освітлення міста; підвищення енергоефективності будівель на засадах ЕСКО тощо.

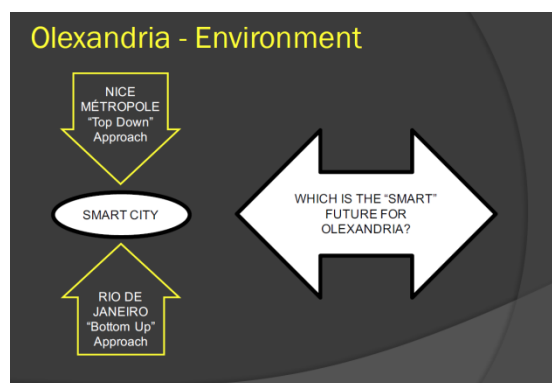
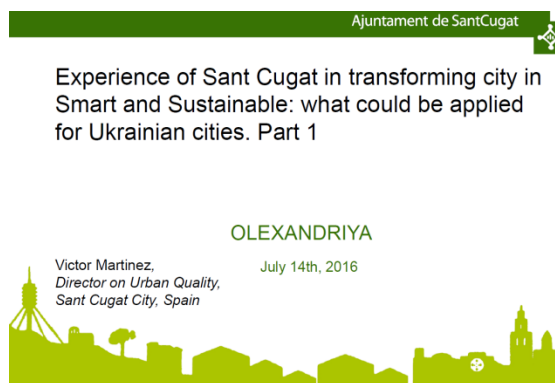
Місто Сан-Кугат готове передати свій досвід місту Олександрія та відкрите для співробітництва у реалізації Стратегії Сталого Розвитку Олександрії до 2030 року.

Експерт ЕЕК ООН з телекомунікацій та побудови розумних міст (Женева, Швейцарія) **Марсело Гарсія** представив присутнім дві моделі управління розвитком міст на прикладі Ріо-де-Жанейро та регіону навколо Ніцци. Перша заснована на запровадженні нової управлінської структури управління розвитком на рівні міста. Друга передбачає об'єднання зусиль окремих міст регіону для реалізації масштабних інфраструктурних проєктів, що є важливими для всіх міст, розташованих на відповідній території, та які можуть бути реалізовані набагато ефективніше внаслідок об'єднання зусиль окремих міст. Кожна з цих моделей має свої переваги, які можуть бути використані при розбудові інституційного середовища у сфері управління

розвитком міста Олександрія.

М. Гарсіо підтримав зусилля Олександрії щодо розроблення Стратегії Сталого Розвитку міста, наголосив на важливості створення належних інституцій на місцевому рівні для її успішної реалізації, окреслив роль та місце інформаційних технологій у цьому процесі. На думку експерта, розроблена містом Стратегія дасть змогу побудувати у Олександрії перше реальне Смарт-місто відповідно до розуміння Цілей Сталого Розвитку ООН та розповсюдити набутий досвід й відпрацювати на практиці технології не лише на міста такого ж розміру, яких в Україні більш ніж 50, а й на великі міста нашої країни.

У презентації *Марії Галіндо* було підкреслено, що трансформація міст у Сталі й Розумні (Smart) у розумінні Цілей Сталого Розвитку ООН є неможливим без відповідних стратегій розвитку. З огляду на зазначене розроблення Стратегії Сталого Розвитку міста Олександрії є важливим кроком у вирішенні цього завдання. Позитивним аспектом цієї Стратегії є визначення чітких зрозумілих показників, які мають бути досягнуті містом у 2020 та 2030 роках. М. Галіндо зазначила, що «не може бути розумного міста без розумних громадян».

А отже для успішної реалізації Стратегії необхідно розробляти та розвивати проекти в рамках Міського Інфраструктурного Плану для та разом з громадянами. Це допоможе адміністрації міста чітко визначитися з тим - яким мешканці хочуть бачити місто у майбутньому (запровадити Розумну Соціальну Інновацію) - та з огляду на це обрати найбільш ефективну модель управління містом та його розвитком (забезпечити Розумне Урядування).

Базуючись на досвіді побудови Розумного міста у Барселоні М. Галіндо надала місту Олександрії такі рекомендації щодо реалізації Стратегії:

- не боятися виходити за рамки стереотипів - тільки таким чином можливо забезпечити інноваційний розвиток;
- розбудувати місто привабливе для людей та забезпечити економічне зростання;
- широко використовувати новітні технології як один з важливих інструментів Розумних Міст;
- забезпечити залучення для реалізації Стратегії широкого кола зацікавлених сторін, у тому числі населення;
- сприяти використанню нових інноваційних механізмів та моделей реалізації опорних інфраструктурних проектів, зокрема через публічно-приватне партнерство;
- постійно здійснювати оцінку впливу заходів, передбачених Стратегією на досягнення визначених у ній показників.

За результатами Круглого столу міжнародні експерти та учасники заходу підтримали Стратегію Сталого Розвитку міста, відзначили її інноваційність та спрямованість на Цілі Сталого Розвитку - 2030, а також підкреслили необхідність її якнайшвидшого розгляду сесією міської Ради задля набуття нею офіційного статусу. Домовилися, що зазначена Стратегія буде презентуватися на міжнародних заходах, присвячених питанням реалізації нового порядку денного до 2030 року протягом 2016 - 2017 років.

Мер міста С. Цапюк зазначив, що для управління реалізацією Стратегії найближчим часом у місті буде створено Центр Управління Розвитком міста, фахівці якого пройдуть навчання у сфері Цілей Сталого Розвитку та публічно-приватного партнерства у Києві та у Міжнародних Центрах Компетенції ЄЕК ООН відповідного профілю, зокрема у Центрі «ППП для Міст» в Барселоні.

Всі присутні на Круглому столі міжнародні експерти відзначили важливість розвитку міжнародного співробітництва для підготовки та реалізації Міського Інфраструктурного Плану, розроблення якого передбачено Стратегією Сталого Розвитку Олександрії, та наголосили, що мають намір продовжувати співробітництво з містом у цій сфері. Особливо важливим визнано обмін досвідом між Олександрією та містом Сан-Кугат, яке дасть змогу швидше та ефективніше просуватися у реалізації Стратегії, враховувати помилки та застосовувати нові інноваційні механізми розвитку міста. З огляду на це, найближчим часом мерія міста Олександрія планує звернутися до мерії міста Сан-Кугат з пропозицією встановити побратимські відносини та надати консультативну допомогу у трансформації Олександрії у Стале та Розумне місто в контексті Цілей Сталого Розвитку ООН.

Першочерговими проектами, які доцільно започаткувати паралельно з розробленням Міського Інфраструктурного Плану, було визнано застосування механізму державно-приватного партнерства для проведення комплексної термомодернізації з подальшим утриманням будівель бюджетної сфери, а також оптимізація системи освітлення міста. Зважаючи на наявні виробничі потужності у місті та висококваліфіковану робочу силу, саме навколо цих проектів мають бути розгорнуті інноваційні кластери, які дадуть поштовх у розвитку міста, сприятимуть створенню робочих місць.

Паралельно, вже починаючи з вересня цього року слід розпочати розроблення Міського Інфраструктурного Плану. З цією метою слід звернутися до донорських організацій (Європейської Комісії, ЄБРР, ЄІБ, USAID та інших міжнародних інституцій, що надають Україні допомогу у сфері міського розвитку, децентралізації та Сталого Розвитку) з проханням підтримати залучення міжнародних та фахових національних консультантів для його підготовки, експертизи та організації широкого громадського обговорення.

Також рекомендовано обговорити з Посольством Іспанії в Україні та іншими зацікавленими сторонами можливість організації в Києві круглого столу, присвяченого презентації нових підходів до розвитку міст й трансформації їх у Сталі та Розумні в контексті Цілей Сталого Розвитку ООН на прикладі Олександрії в умовах реформи децентралізації в Україні.